

Wacław RYKA

Profesor Roman Osika – Człowiek i Geolog

Profesor Roman Osika urodził się 17 lutego 1919 r. w Klonowie w powiecie miechowskim. W latach 1935–1939 uczęszczał do Państwowej Szkoły Górniczo-Hutniczej w Dąbrowie Górniczej, zaś w latach 1940–1941 – do Technicznej Szkoły Górniczo-Hutniczej i Mierniczej w Krakowie. Po uzyskaniu dyplomu technika w 1941 r. podjął praktykę w Państwowym Instytucie Geologicznym w Krakowie, przemianowanym przez okupanta na Amt für Bodenforschung. Po wyzwoleniu, w lutym 1945 r. rozpoczął studia wyższe na Wydziale Górniczym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Przez cały okres studiów pracował w Państwowym Instytucie Geologicznym w Krakowie, początkowo w Wydziale Geologii Regionalnej, a następnie w Wydziale Rud. W 1950 r. został kierownikiem Działu Rud Żelaza w Wydziale Rud; funkcję tę pełnił do 1953 r.

W 1953 r. został służbowo przeniesiony do Instytutu Geologicznego w Warszawie i mianowany kierownikiem Zakładu Ziół Kruszców, w trzy lata później otrzymał tytuł naukowy docenta.

W 1959 r. został oddelegowany do Demokratycznej Republiki Wietnamu, gdzie jako kierownik polskiej ekspedycji geologicznej przebywał do listopada 1962 r. Po powrocie został Zastępcą Dyrektora Instytutu Geologicznego, zaś w 1966 r. – jego dyrektorem. Funkcję tę pełnił do 1975 r.

Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1971 r., a profesora zwyczajnego w 1976 r.

Po rezygnacji ze stanowiska Dyrektora Instytutu Geologicznego pracował w Zakładzie Ekonomiki Zasobów i Prac Geologicznych, pełniąc kolejno funkcję kierownika Zespołu Kartografii Surowców Mineralnych i Pracowni Prognoz Geologicznych Ziół Surowców Mineralnych. Po przemianowaniu Zakładu Ekonomiki na Zakład Geologii Gospodarczej objął w nim funkcję kierownika Pracowni Prognoz Geologiczno-Złożowych.

Z dniem 1 marca 1985 r. ze względu na zły stan zdrowia przeszedł w wieku 66 lat, na własną prośbę, na emeryturę. Zmarł niespodziewanie w dniu 2 kwietnia 1986 r.

Ponad czterdzieści lat działalności Profesora Romana Osiki w Instytucie Geologicznym, to praca Człowieka oddanego bez reszty polskiej geologii, pragnieniu jej rozwoju w kraju i rozślawiania jej za granicą. Profesor Roman Osika całe swe zawodowe życie poświęcił zagadnieniom związanym z geologią złóż surowców mineralnych i ich poszukiwaniami.

Pierwsza samodzielna praca Profesora w Instytucie Geologicznym w latach 1947–1950 dotyczyła poszukiwań złóż rud żelaza w okręgu częstochowskim – w rejonie Wręczyca i Krzepic – oraz badań złóż magnezytu i fluorytu na Dolnym Śląsku. W ich wyniku ukazały się trzy pierwsze publikacje Profesora. Opracował także wiele dokumentacji złożowych, ekspertyz i opinii dla potrzeb przemysłu, w tym również z zakresu hydrogeologii i geologii inżynierskiej.

W latach 1950–1959 już jako kierownik, początkowo Działu Rud Żelaza w Państwowym Instytucie Geologicznym w Krakowie, a następnie Zakładu Złóż Kruszców Instytutu Geologicznego w Warszawie, prowadził – oprócz badań geologicznych i poszukiwań w okręgu częstochowskim – prace poszukiwawcze w regionie świętokrzyskim w okolicach Opoczna, Rudy Wielkiej i Przytyka. Z jego inicjatywy zostały też podjęte, zakończone pełnym sukcesem, poszukiwania złóż rud miedzi na Dolnym Śląsku, rud żelaza w rejonie Jarocina i Złotowa oraz rud cynku i ołowiu w regionie śląsko-krakowskim.

Od samego początku swej działalności zawodowej, szczególnie zaś po objęciu stanowiska kierowniczego, Profesor Osika odznaczał się wybitnym talentem organizatorskim, dynamiką działania i dążeniem, by prace geologiczne przyniosły krajowi wymierne korzyści. W latach 1959–1961, jako kierownik polskiej ekspedycji geologicznej, zorganizował i prowadził poszukiwania złóż rud żelaza w Demokratycznej Republice Wietnamu. Działalność Profesora wraz z członkami ekspedycji w Wietnamie objęła zarówno prace rekonesansowo-zdjęciowe w masywie Fan-Si-Pan, jak i poszukiwawczo-dokumentacyjne w rejonie Bao-Ha. Wyniki tych prac zamykają się pokryciem zdjęciem geologicznym w skali 1:100 000 i 1:25 000, wykonanym w niesłychanie trudnych warunkach klimatu tropikalnego, ponad 1500 km² obszaru dżungli oraz udokumentowaniem czterech złóż rud żelaza o łącznych zasobach ponad 135 mln ton.

Działalność Profesora Osiki w Demokratycznej Republice Wietnamu nie ograniczała się do prac określonych zadaniami ekspedycji. Wiele czasu poświęcał szkoleniu kadry geologów wietnamskich, prowadząc m. in. wykłady o tematyce geologicznej zarówno w bazach terenowych, jak i w Generalnym Departamencie Geologii i na Politechnice w Hanoi. Niespożyta energia, zdolności organizatorskie, pełen poświęcenia trud i wysiłek w kierunku udzielania wszechstronnej pomocy i służenia radą wietnamskim geologom zostały wysoko ocenione przez władze wietnamskie, czego dowodem jest odznaczenie Profesora wietnamskim Orderem Sztandaru Pracy II klasy i Medalem Przyjaźni.

Po powrocie do kraju w 1962 r. Profesor Osika został powołany na stanowisko Zastępcy Dyrektora Instytutu Geologicznego d/s Oddziałów Zamiejscowych. Z właściwą sobie energią przystąpił do ustalania bieżącej i perspektywicznej tematyki badawczej oddziałów instytutu pod kątem aktualnych potrzeb gospodarczych kraju i poszczególnych jego regionów. W 1966 r. objął funkcję Dyrektora Instytutu Geologicznego. Inicjował prace syntetyzujące wyniki badań geologicznych, tworząc szerokie podstawy do badań prognostycznych surowców mineralnych kraju. Mimo ogromnych obowiązków, jakie nakładała nań funkcja dyrektora, nie rezygnował z pracy naukowej. Uczestniczył bardzo aktywnie w pracach Rady Naukowej Instytutu, współpracował z Komitetem Prognoz Surowcowych Polskiej Akademii Nauk, działał bardzo efektywnie jako autor, koordynator i redaktor *Mapy metalo-*

genicznej Europy i krajów ościennych, opracowywanej w ramach Komisji Mapy Geologicznej Świata, brał udział w pracach wielu innych organizacji i stowarzyszeń naukowych.

Ze względu na pogarszający się stan zdrowia, po rezygnacji w 1975 r. ze stanowiska dyrektora instytutu, wrócił Profesor do pracy czysto naukowej. Kontynuował zakrojoną na szeroką skalę współpracę z Podkomisją Mapy Metalogenicznej Europy. Owocem tej działalności, oprócz mapy metalogenicznej, jest dwutomowe opracowanie pt. *Metalogeneza Europy i krajów ościennych, cz. V – Główne baseny sedymentacyjne i ich złoża na obszarach platformowych* – wydane w językach francuskim i angielskim – którego Profesor jest autorem i redaktorem. W instytucie zajmował się nadal tematyką dotyczącą złóż, głównie z punktu widzenia możliwości ich prognozowania. Po przejściu na emeryturę, do ostatniej chwili swego życia pracował w instytucie, realizując nadal swe zadania naukowe.

W karierze naukowej Profesora Osiki specjalne miejsce zajmowała działalność wydawnicza. Jest On autorem bardzo licznych prac i artykułów na temat geologii złóż surowców mineralnych, ich genezy, tektoniki, stratygrafii, stanu i znaczenia bazy surowcowej Polski, możliwości jej rozwoju oraz kierunków polityki w zakresie importu i eksportu surowców w perspektywie do 2020 r., a także autorem i redaktorem kilkunastu fundamentalnych opracowań monograficznych i kartograficznych z dziedziny geologii surowcowej, które przez długie lata będą służyć geologom polskim i rozstawiać ich imię na świecie. Profesor miał szczególnie dar przewidywania potrzeb w zakresie naukowej informacji geologicznej, inicjował edycje o nieprzemijającej wartości i z właściwą sobie pasją i pracowitością doprowadzał do końca wszystkie swoje zamierzenia wydawnicze, koordynując jako redaktor naukowy prace często bardzo licznych grup specjalistów. Ostatnim jego opracowaniem, którego realizację przerwała śmierć, jest *Mapa metalogeniczna Polski*. Nie dane Mu również było ujrzeć przekazanego już do druku, opracowanego pod Jego redakcją naukową, VI tomu *Budowy geologicznej Polski*, obejmującego złoża surowców mineralnych.

Aktywna działalność naukowa Profesora Osiki wyraża się m.in. faktem, iż był on promotorem sześciu rozpraw doktorskich z zakresu geologii złóż rud. Jego dorobek naukowy oraz aktywność społeczna i polityczna znalazły uznanie władz państwowych. Został laureatem zespołowej Nagrody Państwowej I stopnia za odkrycie i opracowanie pierwszej dokumentacji geologicznej złoża rud miedzi. Został odznaczony Srebrnym i dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Orderem Sztandaru Pracy I klasy oraz wieloma medalami i odznaczeniami.

Odszedł od nas w pełni sił twórczych. Miał wiele zakrojonych na szeroką skalę planów, a my czekaliśmy na kolejne Jego dokonania. Odszedł od nas zwierzchnik wymagający – nie mniej od siebie niż od innych – a równocześnie człowiek pełen delikatności, skromności i taktu, życzliwości i pogody ducha. Pozostanie w naszej pamięci jako jeden z najwybitniejszych geologów Polski, o wielkim umiłowaniu swego zawodu, który dzięki swej pasji i zdolnościom pozostawił prace o nieprzemijającej dla kraju wartości i zapisał się chlubnie na kartach światowej literatury geologicznej.

SPIS PUBLIKACJI PROF. ROMANA OSIKI

1. Niektóre wyniki nowszych prac geologiczno-wiertniczych na polu gazowym Rostoki–Sobniów koło Jasła. *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 29, p. 40–56. Warszawa. 1947.
2. Mapa strukturalna i zasoby środkowej części częstochowskiego obszaru rudnego. (Sprawozdanie tymczasowe). *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 54, p. 24–27. Warszawa. 1949.
3. Sprawozdanie z badań nad budową i zasobami złoża magnetytu w Sobótce. *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 54, p. 74–79. Warszawa. 1949.
4. Budowa geologiczna złóż magnezytu na Dolnym Śląsku. *Geol. Biul. Inf.*, 2, p. 5. Warszawa. 1952.
5. Złoże fluorytu na Dolnym Śląsku. *Geol. Biul. Inf.*, 2, p. 5. Warszawa. 1952.
6. Budowa geologiczna okolic Prażki oraz charakterystyka żelazistości piaskowców kościeliskich. *Biul. Inst. Geol.*, 35. Warszawa. 1953.
7. Wycieczka C: Okolice Tychowa i Bliżyna. Współautor: A. Kleczkowski. W: *Przewodnik wycieczkowy narady Państw. Służby Geol.*, p. 83–87. Warszawa. 1953.
8. Wyniki wstępnych badań technicznych występowania pirytu w Karpatach. *Biul. Inst. Geol.*, 137, p. 5–17. Warszawa. 1953.
9. Wyniki wstępnych badań występowania fluorytu w Sudetach. *Biul. Inst. Geol.*, 137, p. 18–20. Warszawa. 1953.
10. Badania geologiczne itów rudonośnych Jury Krakowsko-Wieluńskiej. T. 1. Obszar między Krzepicami i Wręcycą. Warszawa. 1954:
  - Profile litologiczne wierceń i opis mikroskopowy rud. Współautor: E. Sawicka-Ekiertowa. p. 9–171;
  - Opracowanie złożowe, p. 285–321.
11. Badania geologiczne itów rudonośnych Jury Krakowsko-Wieluńskiej. T. 2. Obszar między Krzepicami i Rudnikami. Warszawa. 1954:
  - Przegląd badań rud żelaznych jury brunatnej w latach 1951–1953, p. 5–6;
  - Profile litologiczne otworów wiertniczych i opisy mikroskopowe rud. Współautorzy: J. Znosko, E. Sawicka-Ekiertowa. p. 7–96;
  - Opracowanie złożowe, p. 217–239.
12. Rudy żelaza. (Dyskusja przed 2 Zjazdem PZPR nad rozwojem bazy surowców mineralnych. Surowce hutnicze). *Prz. Geol.*, 1, p. 38–39, nr 1/2. Warszawa. 1954.
13. Złoże magnezytu na Dolnym Śląsku oraz ich zasoby. *Biul. Inst. Geol.* (nr spec.). Warszawa. 1955.
14. Antoni Graniczny (Wspomnienie pośmiertne). *Prz. Geol.*, 5, p. 292, nr 6. Warszawa. 1957.
15. Perspektywiczne prace geologiczno-poszukiwawcze złóż rud żelaza w Polsce. W: *Materiał konferencyjny nt. Perspektywiczne prace geologiczne dla kopalnictwa rud żelaznych*, p. 9–23. Katowice. 1957.
16. Badania złóż kruszców. W: *Działalność Instytutu Geologicznego w latach 1950–1955*. *Biul. Inst. Geol.*, 114, p. 119–134. Warszawa. 1958.
17. Geologia oraz okruszcowanie osadów środkowego dewonu i trzeciorzędu we Wzdole Kamieńcu. Współautor: E. Ekiertowa. *Biul. Inst. Geol.*, 144, p. 67–78. Warszawa, 1958.
18. Iron ore in Poland. *Min. Mag.*, 98, p. 282–283, nr 5. 1958.
19. Liasowe rudy żelaza na Pomorzu Zachodnim (rej. Gryfic i Łobezu). *Rudy Żelaza*, 3, p. 1–8, nr 3/4. Częstochowa. 1958.
20. Profil górnego liasu i doggeru okolic Złotowa. *Kwart. Geol.*, 2, p. 765–784, nr 4. Warszawa. 1958.
21. Wyniki poszukiwań rud żelaza w osadach doggeru i górnego liasu w rejonie Kalisza. *Rudy Żelaza*, 3, p. 2–6, nr 1. Częstochowa. 1958.
22. Występowanie i perspektywy poszukiwawcze złóż rud żelaza w Polsce. *Biul. Inst. Geol.*, 126, p. 9–55. Warszawa. 1953.

23. Wyniki badań dolnokredowych złóż rud żelaza w pasie Przytyk – Wierzbica koło Radomia. Biul. Inst. Geol., 126, p. 183–207. Warszawa. 1958.
24. Wyniki badań karpaccich złóż rud żelaza przeprowadzonych w latach 1951–1953. Biul. Inst. Geol., 126, p. 301–330. Warszawa. 1958.
25. Badania geologiczne złóż rud żelaza. W: Działalność Instytutu Geologicznego w 1956 i 1957 roku. Biul. Inst. Geol., 148, p. 111–116. Warszawa. 1959.
26. Osady dolnokredowe w okolicach Izbicy i w wierceniu Pagórki (Kujawy). Kwart. Geol., 3, p. 339–358, nr 2. Warszawa. 1959.
27. Osady pliensbachu na Pomorzu Zachodnim (w związku z zagadnieniem poszukiwania złóż rud żelaza). Kwart. Geol., 3, p. 914–938, nr 4. Warszawa. 1959.
28. Perspektywy i kierunki poszukiwań rud żelaza w Polsce. I Krajowy Zjazd Górnictwa Rud, 1, p. 33–51. Katowice. 1959.
29. Syderytowe i oolitowo-okruchowe rudy żelaza występujące w neokomie na strukturach Izbicy i Gopla. Rudy Żelaza, 4, p. 11–15, nr 5/6. Częstochowa. 1959.
30. Tymczasowe wyniki z badań retyckich rud żelaza w północnej części monokliny przedsudeckiej. Rudy Żelaza, 4, p. 11–13, nr 7. Częstochowa. 1959.
31. Badania złóż rud żelaza. W: Czterdzięści lat Instytutu Geologicznego 1919–1959. Pr. Inst. Geol., 30, cz. 1, p. 283–289. Warszawa. 1960.
32. Geologia złóż surowców mineralnych Polski. Surowce metaliczne. Pr. zbior. pod red. R. Krajewskiego. Biul. Inst. Geol. (bez numeru). Warszawa. 1960:
  - Rudy jury brunatnej, p. 78–132;
  - Syderytowe rudy żelaza w utworach dolnokredowych na obszarze antyklinorium świętokrzysko-kujawsko-pomorskiego, p. 133–145;
  - Piryty karpaccie, p. 369–370.
33. Železne rudy v Polsku. Geol. Průzkum, 2, p. 201–102, č. 7. Praha. 1960.
34. A propos des travaux de recherches géologiques effectués dans la région de Bao-Ha en 1959, et les directions générales des travaux à effectuer en 1960. Arch. Serv. Géol. Hanoi. 1961.
35. Dia Chat Cae Khong Sang Sat Yung Bao-Ha Phung phap tham do tim kiem. W: Noi San dia chat., 1, nr 4. Hanoi. 1961.
36. Prace polskiej ekspedycji geologicznej w Wietnamie. Prz. Geol., 9, p. 47–53, nr 1. Warszawa. 1961.
37. Projekt prac geologicznych dotyczących poszukiwania i rozpoznawania złóż rud żelaza w rej. Bao-Ha i na obszarze położonym po prawej stronie rzeki Czerwonej, między Lao-Kay i Yen-Bay w 1960 r. Arch. Inst. Geol. Hanoi. 1961. (w jęz. wietnamskim i francuskim).
38. Sprawa poszukiwania złóż rud żelaza na bloku przedsudeckim w świetle nowszych danych geologicznych. Prz. Geol., 9, p. 121–125, nr 3. Warszawa. 1961.
39. Mapa geologiczna obszaru Bao-Ha. Zestawił R. Osika. Prace kartogr.: L. Watycha, L. Sawicki, J. Szałamacha, F. Ekiert, E. Romaniec, J. Wyczółkowski (oraz dyplomanci) pod kierunkiem R. Osiki w latach 1961–62. Inst. Geol. Warszawa. 1962.
40. To chuc va phuong phap cac cong tac tham to tim kiem o vung Bao-Ha. W: Tap san Dia chat, 4 (8).
41. Mapa występowania złóż rud żelaza w Polsce. W: Atlas geologiczny Polski w skali 1:1 000 000, tabl. 12a. Warszawa. 1963.
42. Międzynarodowa konferencja metalogeniczna w Zakopanem. Prz. Geol., 11 p. 509–512, nr 12. Warszawa. 1963.
43. Zasady opracowywania map metalogenicznych w świetle wytycznych Podkomisji Mapy Metalogenicznej Świata. Prz. Geol., 11 p. 365–370, nr 8. Warszawa. 1963.
44. Zbigniew Mossoczy (Wspomnienie póstmiertne). Prz. Geol., 11, p. 3 i 4 okładki, nr 11. Warszawa. 1963.
45. Perspektywy poszukiwawcze złóż rud żelaza w utworach prekambryjskich i palozoicznych w Polsce. Kwart. Geol., 8, p. 364–382, nr 2. Warszawa. 1964.

46. Perspektywy poszukiwawcze złóż rud żelaza w utworach mezozoicznych Polski. *Kwart. Geol.*, 8, p. 559–573, nr 3. Warszawa. 1964.
47. Zbigniew Mossoczy (1907–1963). Wspomnienie pośmiertne + spis prac Zbigniewa Mossoczego (26 poz.). *Rocz. Pol. Tow. Geol.*, 34, p. 633–635, z. 4. Kraków. 1964.
48. Złoża magnetytów obszaru Kiruny i Gällivare w północnej Szwecji. Współautor: J. Znosko. *Prz. Geol.*, 12, p. 150–155, nr 3. Warszawa. 1964.
49. Mapa mineralogiczna Polski. *Kwart. Geol.*, 9, p. 669–715, nr 3. Warszawa. 1965.
50. Staropaleozoiczne złoża apatytów w Wietnamie Północnym oraz uwagi o możliwościach poszukiwawczych podobnego typu złóż w Polsce. Współautor: L. Sawicki. *Prz. Geol.*, 13, p. 26–29, nr 1. Warszawa. 1965.
51. Osiągnięcia Instytutu Geologicznego w zakresie badań geologicznych Ziemi Zachodnich i Północnych Polski w okresie dwudziestolecia. W: *Z geologii Ziemi Zachodnich. Sesja naukowa dwudziestolecia polskich badań 1945–1965. T. 2. Zagadnienia geologii podstawowej i stosowanej*, p. 49–55. Wrocław. 1966.
52. Sesja plenarna Komisji Mapy Geologicznej Świata. *Prz. Geol.*, 14, p. 547–552, nr 12. Warszawa. 1966.
53. Typy genetyczne złóż rud żelaza w Polsce oraz tezy dotyczące prognoz poszukiwawczych. *Zesz. Nauk. AGH*, 139, p. 229–237. Kraków. 1966.
54. *Activité de l'expédition géologique polonaise au Vietnam*. *Biul. Inst. Geol.*, 177, p. 13–30. Warszawa. 1967.
55. *Caractéristiques des gisements de minerais de fer de la région de Bao-Ha et de Yen-Bai, ainsi que méthodes de leur prospection*. *Biul. Inst. Geol.*, 177, p. 123–137. Warszawa. 1967.
56. Osiągnięcia Instytutu Geologicznego w zakresie poznania budowy geologicznej Polski i poszukiwań złóż surowców mineralnych. *Kwart. Geol.*, 11, p. 877–899, nr 4. Warszawa. 1967.
57. *Précis de géologie du Nord Vietnam, de la région de Bao-Ha en particulier*. *Biul. Inst. Geol.*, 177, p. 39–53. Warszawa. 1967.
58. Rola Instytutu Geologicznego w tworzeniu perspektyw surowcowych dla rozwoju gospodarki narodowej. *Prz. Geol.*, 15, p. 491–493, nr 11. Warszawa. 1967.
59. Major deposits of sedimentary ores in Poland. W: *Lithol. mineral. resour. (Litol. polezn. iskop.)*, 3, p. 249–258. New York (Moskwa). 1968.
60. Metallogenic units of Poland. 23 *Geologorum Conventus*. Praha 1968. *Biul. Inst. Geol.*, 237, p. 5–12. Warszawa. 1968.
61. Metallogenic provinces and zones in Poland. (Streszcz. referatu). Czechoslovakia 1968. *Academia Prague*, p. 206. Prague. 1968.
62. Sylwetki polskiej geologii. *Prz. Geol.*, 16, p. 447–448, nr 9. Warszawa. 1968.
63. Mapa mineralogiczna Polski w skali 1:1 000 000. *Inst. Geol. Warszawa*. 1969.
64. Les richesses minérales de la Pologne. *Ann. Mines*, p. 35–54. Paris. 1969.
65. Atlas mineralogiczny Polski w skali 1:2 000 000. *Inst. Geol. Warszawa*. 1970:
  - Wstęp;
  - Tabl. 1. Mapa antrakogeniczna. Współautorzy: E. Ciuk, Z. Dembowski;
  - Tabl. 2. Mapa bitumogeniczna. Współautor: J. Sokółowski;
  - Tabl. 3. Mapa metalogiczna;
  - Tabl. 4. Mapa halogeniczna. Współautor: J. Poborski;
  - Tabl. 7. Mapa rejonizacji mineralogicznej.
66. Geologia i surowce mineralne Polski. Pr. zbior. pod red. R. Osiki. *Biul. Inst. Geol.*, 251. Warszawa. 1970:
  - Przedmowa, p. 17–21;
  - Złoża surowców mineralnych na tle budowy geologicznej Polski, p. 21–44;
  - Prognozy rozwoju regionalnych badań geologicznych oraz perspektywy poszukiwań złóż surowców mineralnych. p. 761–770.

67. 50 lat działalności Instytutu Geologicznego w służbie nauki i gospodarki narodowej. 1919–1969. Pr. zbior. pod red. R. Osiki. Biul. Inst. Geol. Jubileuszowy, 250. Warszawa. 1970:
- Przedmowa, p. 7–9.
  - Zarys historii Instytutu Geologicznego w latach 1919–1969, p. 13–29;
  - Kadra Instytutu Geologicznego i warunki podnoszenia jej kwalifikacji, p. 41–54.
  - Roboty wiertnicze w latach 1953–1967, p. 99–100;
  - Nakłady finansowe na badania geologiczne w latach 1950–1967, p. 101–104;
  - Nowe złoża odkryte przez Instytut Geologiczny w latach 1953–1967, p. 204–212;
  - Dalsze kierunki badań w Instytucie Geologicznym, p. 293–302.
- 67a. 50 Annees d'Activite de l'Institut de Géologie au Service de la Science et de l'Economie Nationale en Pologne 1919–1969. Sous la direction de Roman Osika. Bulletin Jubilaire, 250. Varsovie. 1970.
- Avant – propos, p. 15–18;
  - Aperçu historique sur l'activité de l'Institut de Géologie dans les années 1919–1969, p. 21–39;
  - Personel de l'Institut de Géologie et perfectionnement professionnel, p. 49–63;
  - Travaux par sondages au cours des années 1953–1967, p. 111–112;
  - Fonds destinés aux recherches géologiques dans les années 1953–1967, p. 113–115;
  - Les nouveaux gisements décelés par l'Institut de Géologie dans les années 1953–1967, p. 221–229;
  - Nouvelles directions du développement des recherches géologiques à l'Institut de Géologie, p. 315–325.
68. Postęp w kartografii i badaniach regionalnych w okresie ostatnich czterech lat działalności Komisji Mapy Geologicznej Świata. Współautor: L. Koszarski. Kwart. Geol., 14, p. 601–614, nr 4. Warszawa. 1970.
69. Program kompleksowych badań geologicznych Instytutu Geologicznego. Kwart. Geol., 14, p. 213–223, nr 2. Warszawa. 1970.
70. Programme of complex regional geological research, and reconnaissance of geology of Poland. Magy Allani. Földf. Intéz. Évk., 54, p. 87–98, nr 1. 1970.
71. Złoże rud wanadowo-ilmenitowo-magnetytowych „Otanmäki”, w porównaniu z analogicznym złożem na Suwalszczyźnie oraz uwagi dotyczące prospekcji geologicznej w Finlandii. Współautorzy: M. Subieta, S. Smoleński. Prz. Geol., 18, p. 195–202, nr 4. Warszawa. 1970.
72. Działalność Instytutu Geologicznego w latach 1966–1970. Kwart. Geol., 15, p. 751–790, nr 4. Warszawa. 1971.
73. Klasyfikacja badań geologicznych oraz schemat metodyczny poszukiwania i rozpatrywania złóż. Prz. Geol., 19, p. 1–7, nr 1. Warszawa. 1971.
74. Mapa złóż surowców mineralnych Polski w skali 1:500 000. Inst. Geol. Warszawa. 1971.
75. Prof. dr Antoni Morawiecki. Prz. Geol., 19, p. 486–487, nr 11. Warszawa. 1971.
76. Mapa geologiczna Polski bez utworów kenozoicznych w skali 1:500 000. Komit. red.: E. Rühle, R. Osika, W. Pożaryski, J. Znosko. Inst. Geol. Warszawa. 1972.
77. Uroczysta Sesja Naukowa z okazji 50-lecia istnienia Instytutu Geologicznego i 25-letniej jego działalności w służbie nauki i gospodarki narodowej PRL. Warszawa 16–18 czerwca 1970. Pod red. Romana Osiki. Biul. Inst. Geol. Jubileuszowy, 252. Warszawa. 1972:
- Wstęp, p. 7–8;
  - Aktualny stan badań Instytutu Geologicznego i zadania na przyszłość, p. 29–33;
  - Założyciel Instytutu Geologicznego Profesor Józef Morozewicz, p. 35–37.
  - Wnioski, p. 205.
- 77a. The Special Symposium Commemorating the 50 Years of the Geological Institute and the 25th Anniversary of Its Work in Service of Science and National Economy of the Polish People's Republic. Warsaw, June 16–18, 1970. Under the scientific guidance of Roman Osika. Anniversary Bulletin, 252. Warsaw. 1975:
- Introduction, p. 7–8;
  - The present state of research and the future tasks for the Geological Institute, p. 19–23;
  - Professor Józef Morozewicz – the man who founded the Geological Institute, p. 25–27.

78. Aktualna problematyka poszukiwawcza złóż kopalin stałych na tle rejonizacji złożowej Polski i krajów ościennych. W: Wybrane zagadnienia z zakresu geologii złóż rud i nauk pomocniczych. Mater. AGH 1973. Studia podyplomowe, nr 23, p. 49–53. Kraków. 1973.
79. Geologia i ocena przemysłowa złóż rud żelaza i metali stalowych. W: Wybrane zagadnienia z zakresu geologii złóż rud i nauk pomocniczych. Mater. AGH 1973. Studia podyplomowe, nr 23, p. 20–27. Kraków. 1973.
80. Postęp w badaniach geologicznych i efekty gospodarcze geologii w okresie między I a II Kongresem Nauki Polskiej oraz dalsze kierunki rozwoju bazy zasobowej surowców mineralnych kraju. Prz. Geol., 21 p. 429–433, nr 8–9. Warszawa. 1973.
81. Działalność Międzynarodowej Komisji Mapy Metalogenicznej Świata w latach 1970–1974. Współautorzy: R. Dadlez, C. Kolago, S. Kubicki. Kwart. Geol., 18, p. 671–683, nr 4. Warszawa. 1974.
82. Mapa złóż surowców mineralnych Polski w skali 1:2 000 000. 1 edycja. Inst. Geol. Warszawa. 1974.
83. Doc. dr inż. Jan Wyżykowski (31 III 1917–29 X 1974). Prz. Geol., 23, p. 395–397, nr 8. Warszawa. 1975.
84. Formacje metalogeniczne przedpermskich utworów platformy wschodnioeuropejskiej. Współautorzy: J. Staricki, A. Udałowa. Kwart. Geol., 19, p. 217–235, nr 2. Warszawa. 1975.
85. Formacje metalogeniczne w utworach permskich na obszarach platformowych Europy. Współautorzy: J. Staricki, A. Udałowa, Z. Werner. Kwart. Geol., 19, p. 733–758, nr 4. Warszawa. 1975.
86. Metalotekty i ważniejsze jednostki strukturalno-metalogeniczne Polski. W: Uroczysta sesja naukowa. 25 lat naukowo-technicznej współpracy polsko-radzieckiej w zakresie geologii w latach 1947–1972, p. 65–73. Wyd. Geol. Warszawa. 1975.
87. Kusějy de mineral-krudajoj en Pollando sur fono de ĉefaj geologiaj unuoj. Geol. Intern., 3, p. 9–16. Warszawa. 1976.
88. Les gisements de mineraux de fer en Pologne. W: Iron ore deposits of Europa etc., 1, p. 245–253. Hannover. 1976.
89. Mapa złóż surowców mineralnych Polski w skali 1:2 000 000. 2 edycja. Inst. Geol. Warszawa. 1976.
90. Wyniki naukowe 24 Sesji Międzynarodowego Kongresu Geologicznego. Montreal 1972. Biul. Inst. Geol., 294. Warszawa. 1976:
  - Wstęp, p. 7–9;
  - Produkcja surowców mineralnych w poszczególnych prowincjach Kanady, p. 59–65;
  - Złóża rud żelaza i metali stalowych (Fe, Ti, Cr, Mn, Mo, W, Ni, Co, V), p. 81–91;
  - Złóża rud uranu, p. 109–112;
  - Złóża rud, p. 181–198;
  - Złóża rud metali i azbestu południowego Quebecu i Nowego Brunswiku na tle geologii Appalachów Kanadyjskich (wycieczka geologiczna A-58), p. 321–352.
91. Recenzja: Mapa metalogeniczna ZSRR 1:2 500 000. Współautor: S. Kubicki. Prz. Geol., 24, p. 435–436, nr 7. Warszawa. 1976.
92. Działalność Instytutu Geologicznego w latach 1971–1975. Kwart. Geol., 21, p. 655–684, nr 4. Warszawa. 1977.
93. Mapa geologiczna Polski bez utworów czwartorzędowych w skali 1:500 000. Kom. red.: E. Rühle, E. Ciuk, R. Osika, J. Znosko. Inst. Geol. Warszawa. 1977.
94. Mapa geologiczna Polski bez utworów kenozoicznych i kredowych w skali 1:500 000. Kom. red.: E. Rühle, R. Osika, W. Pożaryski, J. Znosko. Inst. Geol. Warszawa. 1978.
95. Formacje i wskaźniki perspektywiczności kopalni Polski. Prz. Geol., 27, p. 256–262, nr 5. Warszawa. 1979.
96. Ochrona zasobów złóż kopalni i walołów środowiska w związku z działalnością górniczą i przetwórstwem surowców mineralnych w Polsce. Człow. i Środ., 7, p. 3–19. Warszawa. 1979.

97. Ogólne zasady oceny perspektywicznych obszarów i zasobów kopalin. *Prz. Geol.*, 27, p. 134–140, nr 3. Warszawa. 1979.
98. Surowce mineralne świata. Żelazo – Fe. Pr. zbior. pod red. A. Bolewskiego i in. Wyd. Geol. Warszawa. 1979:
  - Złoża. Definicje podstawowych pojęć, p. 20–23;
  - Rozwój formacji żelazonośnych, p. 23–25;
  - Typy złóż, p. 25–36;
  - Rozmieszczenie złóż rud żelaza na świecie, p. 36–243;
  - Typy rud żelaza. Współautor: H. Gruszczyk. p. 243–259;
  - Zasoby. Współautorzy: H. Gruszczyk, T. Smakowski. p. 259–276;
  - Poszukiwanie złóż rud żelaza, p. 276–280;
  - Schemat metodyczny poszukiwania i rozpoznawania złóż, p. 280–288;
  - Górnictwo, p. 295–306.
99. Zasady prognozowania i zasoby perspektywiczne kopalin Polski. (Stan na 1.1.1979). Pr. zbior. pod red. R. Osiki. Wydanie tymczasowe. Warszawa. 1979:
  - Zasady prognozowania. Ważniejsze definicje, klasyfikacja i metody oceny zasobów perspektywicznych kopalin, p. 17–43;
  - Zasoby perspektywiczne. Zbiorcze zestawienie formacji i zasobów perspektywicznych kopalin. Współautor: B. Makowska. p. 47–55;
  - Wnioski, p. 205.
100. Warunki powstawania złóż surowców mineralnych na tle ewolucji geotektonicznej Dolnego Śląska oraz kierunki dalszych poszukiwań kopalin użytecznych. Współautor: J. Oberc. W: Surowce mineralne Dolnego Śląska, p. 51–64. Pr. zbior. pod red. K. Dziedzica i in. Ossolineum. Wrocław, 1979.
101. Badania geologiczno-poszukiwawcze Instytutu Geologicznego w latach 1919–1979 dla rozwoju bazy surowców mineralnych kraju. *Kwart. Geol.*, 24, p. 15–50, nr 1. Warszawa. 1980.
102. Formacje metalogeniczne w utworach triasowych na obszarach platformowych Europy i na terenach przyległych. Współautor: H. Senkowiczowa. *Kwart. Geol.*, 24, p. 769–785, nr 4. Warszawa. 1980.
103. Les gîtes de matières premières minérales sur le fond de la structure géologique de la Pologne. W: La géologie et les gîtes minéraux en Pologne. Pr. zbior. pod red. R. Osiki. *Biul. Inst. Geol.*, 251, p. 47–70. Warszawa. 1980.
104. Mapa geologiczna Polski bez utworów kenozoicznych, kredowych i jurajskich w skali 1:500 000. Kom. red.: E. Rühle, R. Osika, W. Pożaryski, A. Szyperko-Śliwczyńska, J. Znosko. *Inst. Geol. Warszawa.* 1980.
105. Ochrona zasobów złóż surowców mineralnych i środowiska naturalnego w związku z działalnością górnictwem i przetwórstwem tych surowców w Polsce. *Biul. Inf. Geol. Geof. Ekon. Tech.*, 4, p. 27–32, nr 1. Warszawa. 1980.
106. Prognozowanie zasobów złóż kopalin. *Biul. Inf. Geol. Geof. Ekon. Tech.*, 4, p. 5–9, nr 1. Warszawa. 1980.
107. Recenzja: Geologia gospodarcza. Współautorzy: A. Bolewski, H. Gruszczyk. *Tech. Poszuk. Geol.*, 19, p. 56, nr 4. Warszawa. 1980.
108. Niektóre metody analizy prognostycznej i oceny formacji miedzionośnych o przypuszczalnej perspektywiczności. *Prz. Geol.*, 29, p. 61–66, nr 2. Warszawa. 1981.
109. Mapy metalogeniczne i ich zastosowanie przy ocenie obszarów perspektywicznych. *Biul. Inst. Geol.*, 341, p. 231–257. Warszawa. 1982.
110. Protokto de la provizoj en mineral-krudajoj kusêjoj kaj de la natura medio lige kun la minado kaj utiligado de la krudajoj en Pollando. *Geol. Intern.*, 4, p. 11–16. Warszawa. 1982.
111. Rudy żelaza. W: Surowce mineralne Polski. Nauka – Gospodarka, p. 45–57. Ossolineum. Wrocław. 1983.

112. Z prac Międzynarodowej Komisji Mapy Geologicznej Świata w latach 1978–1982. Kwart. Geol., 27, p. 657–668, nr 4. Warszawa. 1983.
113. Mapa złóż surowców mineralnych Polski w skali 1:500 000. Red. nauk. R. Osika. Inst. Geol. Warszawa. 1984.
114. Surowce mineralne świata. Nikiel – Ni, Kobalt – Co. Pr. zbior. pod red. A. Bolewskiego. Wyd. Geol. Warszawa. 1984:
  - Złóża. Współautorzy: H. Gruszczyk, T. Smakowski, p. 21;
  - Typy złóż. Współautor: T. Smakowski, p. 21–27;
  - Rozmieszczenie złóż rud niklu na świecie. Współautorzy: H. Gruszczyk, T. Smakowski. p. 27–130;
  - Typy rud. Współautor: H. Gruszczyk, p. 130–134;
  - Kopaliny współwystępujące i towarzyszące, p. 134–135;
  - Zasoby. Współautor: H. Gruszczyk. p. 135–142;
  - Kryteria bilansowości, p. 142–143;
  - Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż, p. 143–149;
  - Górnictwo, p. 149–152.
115. Formacje miedzionośne w Polsce. Roczn. Pol. Tow. Geol., 53, p. 187–206, z. 1–4. Warszawa. 1985.
116. Znaczenie gospodarcze surowców mineralnych odkrytych i rozpoznanych w 40-leciu Polski Ludowej. Prz. Geol., 33, p. 493–496, nr 9. Warszawa. 1985.
117. Formacje metalogeniczne utworów jurajskich na obszarach platformowych Europy i terenach przyległych. Kwart. Geol., 30, p. 285–308, nr 2. Warszawa. 1986.
118. Formacje metalogeniczne w utworach kredowych na obszarach platformowych Europy i na terenach przyległych. Kwart. Geol., 30, p. 431–444, nr 3/4. Warszawa. 1986.